

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **T. P.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 maja 2024 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt II K 1336/22/N,

uchyła zaskarżony wyrok w części niezawierającej rozstrzygnięcia o środku karnym w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do ponownego rozpoznania.

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt II K 1336/22, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie:

1. uznał T. P. za winnego tego, że w bliżej nieustalonym czasie 2022 r., nie później niż 10 marca 2022 r. w K., dopuścił się wobec małoletniej O. B. poniżej lat 15 innej czynności seksualnej polegającej na dotykaniu jej po pośladkach oraz kładł rękę małoletniej na swoim kroczu, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. i na tej podstawie prawnej, przy zastosowaniu art. 60 § 1 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 3 lat;
3. na mocy art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego, a na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby raz na sześć miesięcy;
4. rozstrzygnął o kosztach.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się w dniu 26 maja 2023 r.

Kasację od opisanego wyroku, w części niezawierającej rozstrzygnięcia o środku karnym w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, wywiódł na niekorzyść skazanego Prokurator Generalny, który – powołując się na przepisy art. 523 § 1, 526 § 1 i 537 § 1 i 2 k.p.k. – zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zd. drugie k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego T. P. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 200 § 1 k.k., środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zd. drugie (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września

2023 r., a po tej dacie z treści art. 41 § 1a pkt 2 k.k.), wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne”.

Powołując się na opisany zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

T. P. został skazany za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k., tj. za występki przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełniony na szkodę osoby małoletniej poniżej lat 15.

Zgodnie z art. 41 § 1a zd. 2 k.k. w brzmieniu wynikającym z ogłoszonego w dniu 30 maja 2022 r. tekstu jednolitego Kodeksu karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138), obowiązującym do dnia 30 września 2023 r. i aktualnym brzmieniem przepisu art. 41 § 1a pkt 2 k.k., sąd orzeka zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Użycie przez ustawodawcę sformułowania „orzeka” przesądza, że w przypadku zaktualizowania się przesłanek określonych w art. 41 § 1a zd. 2 k.k. zastosowanie przez sąd wskazanego środka karnego jest obligatoryjne. W konsekwencji brak tego obligatoryjnego rozstrzygnięcia w wyroku sądu stanowi naruszenie prawa materialnego. O obrazie prawa materialnego można bowiem zasadnie twierdzić m.in. w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe (zob. np. wyroki SN: z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV KK 56/23; z dnia 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt II KK 31/17).

Skazanemu T. P. przypisano odpowiedzialność karną za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k., a więc za występki przeciwko wolności seksualnej i obyczajności popełniony na szkodę małoletniego, stypizowany w rozdziale XXV Kodeksu karnego. W dacie popełnienia tego czynu i w dacie wyrokowania, orzeczenie środka karnego, o którym była mowa wyżej, było obligatoryjne, niezależnie od tego, czy sprawca

zajmował określone stanowiska, wykonywał zawód, czy działalność, związane z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi. Zaniechanie orzeczenia tego środka karnego stanowiło zatem rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Zaistnienie tego uchybienia i jego wpływ na treść orzeczenia są na tyle oczywiste, że umożliwiły uwzględnienie wniesionej kasacji na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W konsekwencji należało uchylić wyrok Sądu Rejonowego w zakresie braku rozstrzygnięcia co do omawianego środka karnego (art. 425 § 2 zd. drugie w zw. z art. 518 k.p.k.) i sprawę w tej części przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W toku ponownego postępowania Sąd będzie zobowiązany do wzięcia pod uwagę powyższych uwag.

Waldemar Płóciennik Eugeniusz Wildowicz Andrzej Tomczyk

[PGW]

[ms]